

ІЗОПОЛІОКСОВОЛЬФРАМАТИ КУПРУМУ(II) У ПІДКИСЛЕНИХ ВОДНО-ДИМЕТИЛФОРМАМІДНИХ РОЗЧИНАХ ОРТОВОЛЬФРАМАТУ НАТРІЮ

Попова А. В., Книжник І. А., Дуванова Е. С., Радіо С. В., Розанцев Г. М.
Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, Україна
popova-a@donnu.edu.ua

Низка ізополіоксовольфраматів знайшла застосування у різних областях промисловості, техніки та медицини. Введення органічних розчинників може значно розширити можливості отримання різних солей з ізополівольфрамат-аніонами, виділення яких з водних розчинів на даний момент є неможливим. Органічні розчинники можуть стабілізувати, в першу чергу, гексавольфрамат-аніон структури Лідквіста ($W_6O_{19}^{2-}$) і декавольфрамат-аніон ($W_{10}O_{32}^{2-}$), існування яких у водному розчині однозначно не доведено. Тому, дослідження процесів поліконденсації у водно-органічних розчинах W(VI) є актуальним.

У цій роботі методами рН-потенціометричного титрування і математичного моделювання з використанням програми CLINP 2.1. було досліджено взаємодії в системі $Na_2WO_4 - HCl - Cu(NO_3)_2 - ДМФА - NaCl$ в інтервалі кислотності $Z = C(H^+) / C(WO_4^{2-}) = 0,00 - 2,50$ та при іонній силі $I = 0,30$. Початкова концентрація ортовольфрамат-аніону в системі становить 0,001 моль/л, катіони Купруму(II) були додані у мольному співвідношенні $\nu(Cu^{2+}) : \nu(WO_4^{2-}) = 1 : 5$, вміст органічного розчинника ДМФА становив 40 об.%. Йонну силу в розчині створювали безпосередньо перед титруванням шляхом додавання необхідної кількості 1 моль/л розчину NaCl (ч.д.а.). Вихідний розчин титрували з кроком $\Delta Z = 0,016$ кислотою та лугом в інтервалах кислотності $Z = 1,00 - 2,50$ та $Z = 1,00 - 0,00$ відповідно.

Після апробації значного числа частинок, які використовувалися авторами попередніх досліджень в традиційних моделях, в якості адекватної, була обрана модель, до якої входили: WO_4^{2-} , Cu^{2+} , $[W_6O_{20}(OH)_2]^{6-}$, Cu^{2+} , $[W_7O_{24}]^{6-}$, Cu^{2+} , $[HW_7O_{24}]^{5-}$, Cu^{2+} , $[W_{12}O_{38}(OH)_2]^{6-}$, $[W_{10}O_{32}]^{4+}$, $[HW_{10}O_{32}]^{3-}$, $[H_2W_{10}O_{32}]^{2-}$, $[H_3W_{10}O_{32}]$ (модель має значення критеріальної функції $CF = 28$). Йонний асоціат Cu^{2+} , $[W_6O_{20}(OH)_2]^{6-}$ та аніони $[HW_{10}O_{32}]^{3-}$, $[H_2W_{10}O_{32}]^{2-}$ не фіксуються на діаграмах розподілу (рис. 1) тому, що мають низькі концентрації, проте їх присутність значно покращує статистичні характеристики моделі.

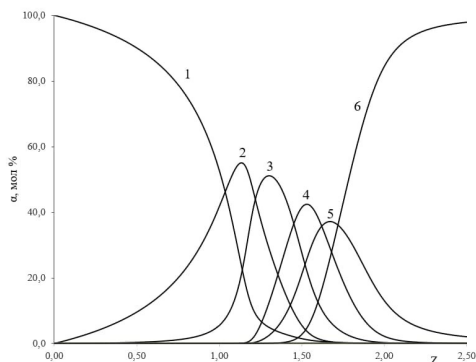

Рис. 1. Діаграма розподілу йонів у розчині, 1 – WO_4^{2-} , 2 – Cu^{2+} , $[W_7O_{24}]^{6-}$, 3 – Cu^{2+} , $[HW_7O_{24}]^{5-}$, 4 – Cu^{2+} , $[W_{12}O_{38}(OH)_2]^{6-}$, 5 – $[W_{10}O_{32}]^{4+}$, 6 – $[H_3W_{10}O_{32}]$